

Ольга СОБКО

ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПОЛЬЩІ В УМОВАХ ФІСКАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Розглянуто вектори новелізації фінансового забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки Польщі. Окреслено напрями модернізації польської економіки, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної науки, забезпечення стабільності фінансування системи освіти та активізації розвитку міжсекторного партнерства.

Інноваційний розвиток у європейських країнах забезпечується інтелектуалізацією процесів виробництва продукції та надання послуг. Становлення інноваційної моделі розвитку змінює конкурентні позиції суб'єктів господарювання, вимагаючи активізації процесів розробки та впровадження інтелектуальних продуктів – інновацій і значної фінансової підтримки.

Для України питання запровадження інноваційної моделі розвитку особливо актуальне, оскільки конкурентоспроможність економіки залишається низькою. В умовах "інноваційної економіки" змінюється структура чинників, які забезпечують динамічне економічне зростання, при чому основними стають інновації. Динамічний розвиток економіки в нестабільних умовах вимагає формування мобільного інноваційного середовища, яке активізуватиме процеси створення і поширення інновацій. Саме формування інноваційного середовища має важливе значення для забезпечення модернізації української економіки на заходах інноваційного розвитку. Безперечно, визначення векторів трансформації національної економіки до інноваційної моделі розвитку вимагає врахування світового до-

свіду, зокрема найближчим до українських реалій є досвід здійснення реформ у сфері інновацій Республіки Польща.

Метою статті є відображення зміни пріоритетів фінансового забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки Польщі та окреслення перспектив, що ґрунтуються на моделі економічної діагностики.

Вступивши до Євросоюзу, Польща зобов'язана виконувати вимоги Лісабонської Стратегії (2000 р.), у тому числі і в сфері побудови найбільш конкурентоспроможної економіки в світі. Одним із ключових елементів, що забезпечують сталий динамічний розвиток економіки в нестабільних умовах, а відповідно і рівень конкурентоспроможності країни, є рівень інноваційності. Для забезпечення зростання інноваційності польської економіки Міністерство регіонального розвитку розробило Операційну Програму "Інноваційна економіка 2007–2013 рр.", прийняту урядом країни у 2006 р. [17].

Спираючись на результати статистичних даних, можемо стверджувати, що рівень інноваційності польської економіки продовжує залишатися низьким. Питома вага підприємств, які впроваджували інно-

вації у 2008–2010 рр. (обчислена як середня величина), знизилася порівняно з 2006–2008 рр. (див. табл. 1).

Принагідно зазначимо, що протягом аналізованого періоду у промисловому секторі найбільше зросла питома вага підприємств, діяльність яких пов'язана зі збором, перетворенням і переробкою відходів виробництва, а в секторі послуг – діяльність із надання фінансових послуг, зокрема страхових послуг і пенсійних фондів. Отже, можемо говорити про активний розвиток у Польщі фінансового ринку. Водночас активнішими в інноваційній діяльності у промисловому секторі були підприємства фармацевтичної галузі, найменш інноваційні – підприємства галузі легкої промисловості. Серед підприємств, які функціонують у секторі послуг, найактивнішими в інноваційній діяльності були страхові компанії, заклади, які надають реаскураційні послуги пере страхування, та пенсійні фонди. Найнижча інноваційна активність у сфері послуг була притаманна транспортній галузі, зокрема вантажному транспорту та авіатранспорту.

На основі досліджень учених робимо висновок, що загалом майже половина польських підприємств характеризується низьким рівнем інноваційності. Водночас привертає увагу факт, що для більш ніж 35% підприємств характерний високий та середній рівень інноваційності, а більше 16% ха-

рактеризуються достатнім рівнем інноваційності. Найнижчий рівень інноваційності характерний для малих підприємств. Так, протягом аналізованого періоду питома вага малих інноваційних фірм із низьким рівнем інноваційності становила 61,8% загальної кількості підприємств [3,11]. Питома вага малих інноваційних фірм із достатнім рівнем інноваційності становила близько 17% загальної кількості підприємств. Для порівняння – у країнах Євросоюзу цей показник у середньому становив майже 51%. При цьому помітним було коливання показника від 26% у Португалії до 74% в Ірландії [3, 11–12].

Дещо позитивнішою була динаміка польських середніх підприємств із достатнім рівнем інноваційності. Зокрема, за аналізований період частка таких суб'єктів господарювання становила майже 20%. Зазначимо, що високий рівень інноваційності характерний для 21% середніх підприємств, що у 1,4 рази більше даного показника для малих підприємств і в 1,7 рази більше аналогічного середнього показника [3,11]. Негативним моментом можна вважати значну питому вагу середніх підприємств, які характеризуються низьким рівнем інноваційності, – більше 30% від загальної кількості підприємств. При цьому варто зазначити, що це майже удвічі менше аналогічного показника для малих підприємств і в 1,6 рази менше аналогічного середнього показника

Таблиця 1

Динаміка інноваційних підприємств у 2008–2010 рр.

Кількість працюючих	Промислові підприємства		Підприємства сфери послуг	
	2006–2008 рр.	2008–2010 рр.	2006–2008 рр.	2008–2010 рр.
Загалом	21,4	18,1	16,1	14,0
10–49 осіб	14,5	10,9	13,1	11,6
50–249 осіб	33,3	30,1	25,3	20,0
10–249 осіб	19,2	15,8	15,2	13,0
понад 249 осіб	60,9	59,0	48,2	45,0

* Складено на основі [2, 3, 17] та даних Головного управління статистики Польщі [19, 20].

для всіх підприємств, але у 1,4 рази більше аналогічного показника для великих підприємств та у 4 рази більше аналогічного показника для дуже великих підприємств. Із вищезазначеного можемо зробити висновок, що сектор малих та середніх підприємств у Польщі характеризується значно нижчим рівнем інноваційності, ніж сектор великих і потужних підприємств. Це пояснюється тим, що більшість створених малих та середніх підприємств у Польщі функціонують у традиційних, а не інноваційних сферах діяльності. У зв'язку зі вступом Польщі до Європейського Союзу необхідним є підвищення конкурентоспроможності малих та середніх підприємств, які характеризуються високою еластичністю на реагування поточних потреб ринку. В сучасних умовах забезпечити зростання конкурентоспроможності цього сектору економіки можна лише шляхом підвищення рівня його інноваційності на основі інтенсифікації технічних та організаційних інноваційних процесів.

Дещо вищим рівнем інноваційності характеризуються великі підприємства в Польщі. Так, високий рівень інноваційності характерний для 31,3% великих підприємств [3, 11]. Це у 1,5 рази більше аналогічного показника в середніх підприємствах; більше, ніж у 2 рази аналогічного показника малих підприємств та більш ніж у 2,5 рази вище аналогічного середнього показника для усіх підприємств. Крім того, значна питома вага великих підприємств у Польщі – більше 22% – характеризується низьким рівнем інноваційності. Це більш, ніж у 2 рази нижче аналогічного середнього показника для всіх підприємств, у 1,4 рази більше аналогічного показника для середніх підприємств і майже в 3 рази нижче аналогічного показника для малих підприємств.

Найвищим рівнем інноваційності в Польщі характеризуються потужні підприємства. Так, майже 43% характеризується високим

рівнем інноваційності, що у 3,5 рази більше аналогічного середнього показника для всіх підприємств; у 2,8 рази вище аналогічного показника для малих підприємств; більше, ніж у 2 рази вище аналогічного показника по середніх підприємствах та у 1,4 рази вище аналогічного показника для великих підприємств. Позитивним моментом варто вважати те, що питома вага підприємств із низьким рівнем інноваційності становить лише 7,8% [3, 11–13].

Про жорстку конкурентну боротьбу на ринку інновацій свідчить той факт, що японська фірма "Honda" за півтора роки запропонувала японському споживачеві 81 нову модель мотоциклів. Наявний факт підтверджує важливе значення швидкості впровадження і розробки інновацій на ринок.

Для скорочення термінів розробки і впровадження інновацій на ринок важливе значення мають темпи та якість наукових досліджень і розробок. Останній показник характеризується рівнем наукових та прикладних досліджень, який, у свою чергу, залежить від таких чинників:

- рівня фінансування певного виду діяльності з державного бюджету;
- можливостей та рівня співпраці з науковими закладами;
- рівня інформатизації науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності;
- рівня підготовки кадрів, зокрема їх креативних можливостей.

Для забезпечення виконання першого завдання Лісабонська Стратегія передбачає, насамперед, підвищення рівня фінансування НДДКР до 3% ВВП в усіх країнах Євросоюзу. У 2009 р. в країнах Євросоюзу рівень фінансування НДДКР становив у середньому 1,93 ВВП. При цьому найвищий рівень цього показника (понад 3%) був характерним для Швеції, Фінляндії; понад 2% запропонованих витрат занотовано в Ав-

стрії, Данії, Франції, Німеччині. Найгіршими показники були на Кіпрі та Румунії – 0,44% та 0,27%, відповідно [16, 286].

Протягом останніх років фінансування науково-дослідної діяльності в Польщі з бюджетних і позабюджетних джерел характеризувалося низьким рівнем порівняно з країнами Євросоюзу. Як відомо, показником, що відображає рівень фінансування НДДКР у країнах Євросоюзу, є відсоток до валового внутрішнього продукту. Динаміка цього показника для Польщі протягом 1990–2006 рр. не була позитивною. Так, протягом аналізованого періоду він зменшився із 0,96% у 1990 р. до 0,76% у 1995 р. Після цього настав період зростання вказаного показника до максимального свого значення у 1998 р. – 0,75%. Проте, на жаль, позитивну динаміку не вдалося втримати і, починаючи з 1999 р., до 2003 р. він знизився до рівня 0,54%. У 2004 р. спостерігалось незначне зростання, але у 2006 р. відбулося повторне зниження

до 0,56% (рівень 2004 р.). Найнижче значення цього показника в Польщі зафіксовано у 2003 р. – 0,54%. (див. рис. 1).

Зазначимо, що тенденція щодо зміни даного показника у динаміці є позитивною, що вкотре підтверджує позитивні зміни у реалізації політики побудови економіки знань у цій країні. Зокрема, починаючи з 2008 р., помітне збільшення показника у 2009 р. та у 2010 р. на 0,03% порівняно з попереднім роком. Враховуючи досвід фінансування науки у розвинутих країнах, цей показник є, звичайно, дуже низьким. Зокрема, в Іспанії він становить 1,35%, у Португалії – 1,51%, у Словенії – 1,60%, Чехії – 1,47%, Фінляндії – 3,5%, Швеції – 4,5% [16, 286]. Аналізуючи наведені вище показники, можемо стверджувати про необхідність і доцільність подальшого утримання позитивної динаміки у фінансуванні наукової сфери за рахунок коштів державного бюджету. Зазначимо, що для забезпечення

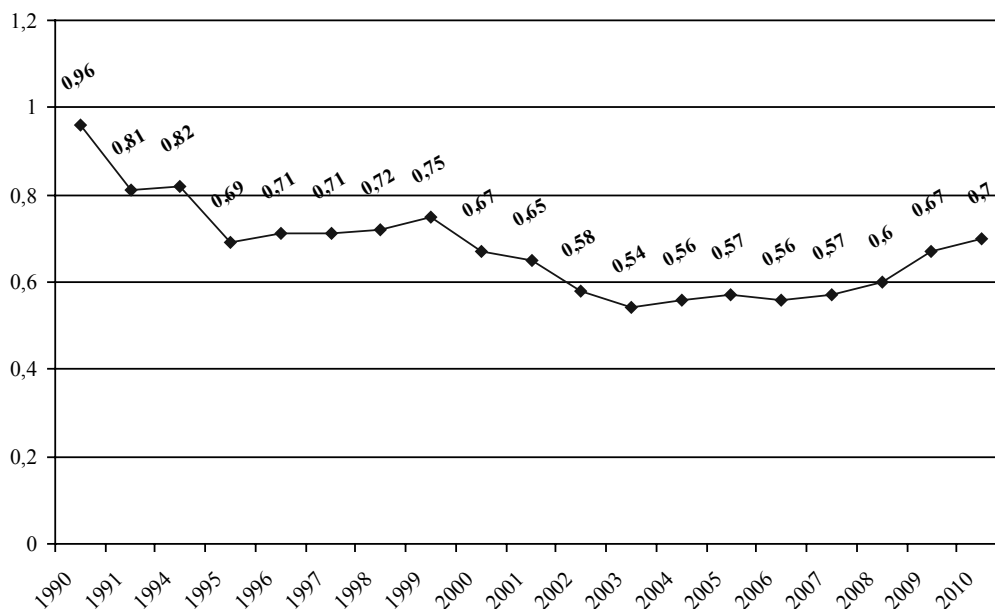

Рис. 1. Динаміка фінансування наукових досліджень та розробок у Польщі в 1990–2010 рр. (у % до ВВП)*

* Складено на основі [5, 263; 6, 273; 7, 280; 8, 286; 9, 272; 10, 279; 11, 285; 12, 293; 13, 288; 14, 286; 15, 293; 16, 295].

нових конкурентних переваг для економіки Польщі уряд активно використовує пропозиції стратегічних радників, які у своїх дослідженнях підтверджують, що на сьогодні Польща знаходиться на середніх позиціях серед країн Європейського Союзу ("moderate innovators"). Крім того, зазначається, що країни-лідери характеризуються високою якістю наукових досліджень, неабиякою активністю підприємств в інноваційній діяльності, значною кількістю отриманих патентів та успішною комерціалізацією наукових результатів. Водночас результати досліджень стратегічних радників при уряді Польщі підтверджують, що інтенсивність наукових досліджень у Польщі майже втричі нижча серед країн ЄС-27.

При аналізі динаміки структури джерел фінансування НДДКР у Польщі в 1995–2006 рр. варто зазначити незмінну домінуючу частку державних коштів. У 1998 р. питома вага коштів державного бюджету при фінансуванні НДДКР зменшилася на 1,25% порівняно з попереднім роком. У 1999 р. динаміка цього показника зберігалася, зокрема відзначено його зменшення на 0,5%. Після таких змін протягом 2000–2001 рр. помітною є тенденція до зростання питомої ваги коштів державного бюджету при фінансуванні НДДКР у Польщі. Зокрема, у 2000 р. помічено найвище зростання питомої ваги коштів державного бюджету при фінансуванні діяльності даного виду – майже на 5% порівняно з попереднім роком. У 2001 р. помітним було несуттєве зростання показника порівняно з попереднім роком. Крім того, починаючи з 2002 р. помітною стала тенденція до зниження рівня цього показника з 61,1% до 57,7% у 2005 р. та до 60,4% у 2009 р. щодо загальної суми видатків на фінансування зазначеного виду діяльності. Динаміку структури джерела фінансування НДДКР у Польщі в 1995–2009 рр. показано на рис. 2.

Виявлені зміни можна пояснити вимогами, передбаченими, з одного боку, Лісабонською Стратегією, з другого – Національним планом розвитку Польщі на 2007–2013 рр. Саме ці документи стануть передумовою суттєвого підвищення суб'єктами господарювання коштів на фінансування наукових і прикладних досліджень. Звідси, питома вага коштів підприємств у структурі джерел фінансування НДДКР у Польщі протягом десяти років суттєво не змінювалася. Так, протягом аналізованого періоду простежуємо деякі нерізкі коливання величини даного показника. При цьому помітним є той факт, що питома вага коштів підприємств на фінансування НДДКР ніколи не була нижчою за чверть від загального обсягу. Найнижчий рівень цього показника зафіксовано у 2002 р. – 22,7%, найвищий – у 1999 р. – понад 30% загальної суми коштів, призначених на фінансування наукових і прикладних досліджень. У 2009 р. помітним було несуттєве підвищення питомої ваги (на 1%) зазначеного показника порівняно з попереднім роком.

Помітними є аналогічні зміни питомої ваги коштів закладів НДІ для фінансування фундаментальних, прикладних досліджень та розробок. Так, протягом десятиріччя найвища питома вага цих коштів зафіксована у 1995 р. – 11,6% від суми загальних коштів, призначених на фінансування такого виду діяльності. Після 1995 р. з'явилася тенденція до зниження згаданого показника. За період 1996–2006 рр. найвищою питома вага коштів НДІ, призначених на фінансування фундаментальних та прикладних розробок, була у 2002 р. – 8,2% від загальної суми коштів; у 2004 р. – 7,5%, що на 1,6% більше, ніж у 2003 р. (зрівнялася за величиною із 1999 р.). У 2009 р. рівень цих витрат у секторі НДІ становив 6,7% і порівняно з попереднім роком не зазнав змін.

Протягом аналізованого періоду активувалася участь іноземного капіталу у

ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

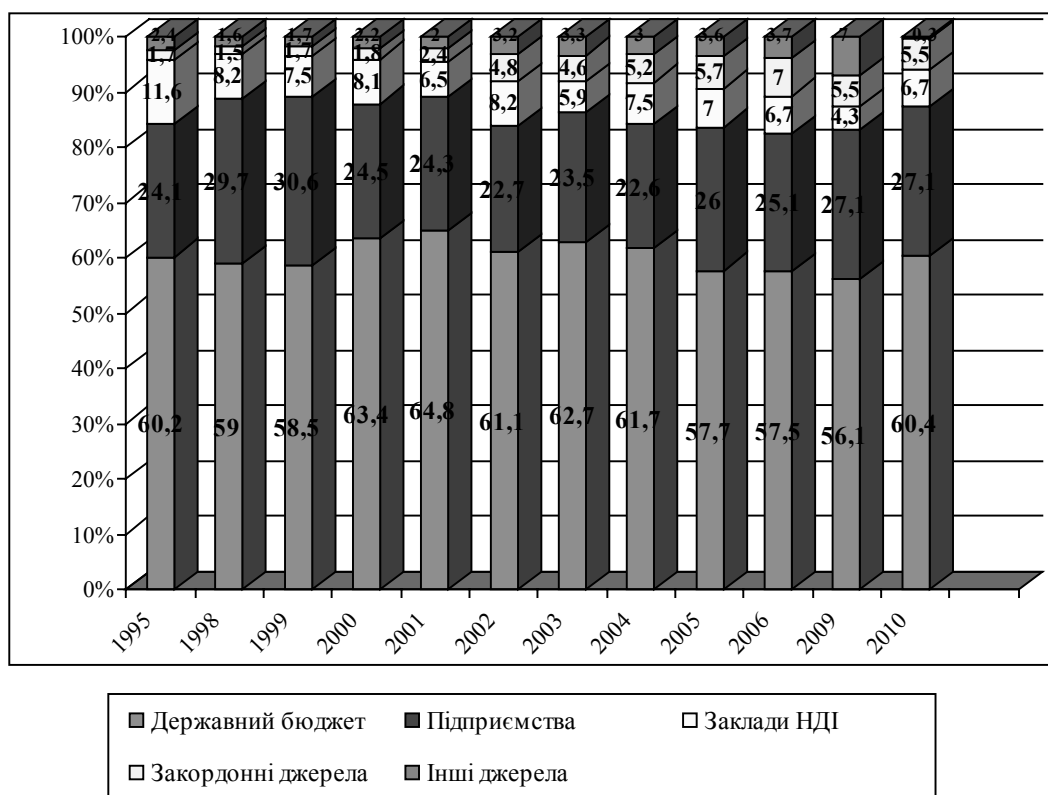

Рис. 2. Динаміка структури джерела фінансування наукових досліджень та розробок у Польщі в 1995-2009 рр.*

* Складено на основі [5, 260; 6, 270; 7, 277; 8, 283; 9, 269; 10, 276; 11, 282; 12, 290; 13, 285; 14, 283; 15, 290; 16, 292].

фінансуванні фундаментальних, прикладних досліджень і розробок. Так, протягом десяти років в Польщі спостерігалось постійне зростання питомої ваги іноземних інвестицій у фінансування такого виду діяльності. При цьому слід зазначити, що темпи зростання даного показника, починаючи з 2004 р., постійно підвищувалися. Зокрема, у 2000 р. відбулося зростання у 1,1 рази порівняно з попереднім роком; у 2001 р. – у 1,3 рази, у 2002 р. – у 1,7, у 2004 р. – у 1,1, у 2005 р. – у 1,2, у 2006 р. – у 1,23 рази. Цей факт свідчить про інвестиційну привабливість польського науково-прикладного сектору для іноземних інвесторів. Проте у 2009 р. простежувалося знижен-

ня у 1,3 рази цього показника порівняно з 2006 р., що пояснюється впливом світової фінансової кризи.

При аналізі структури джерел фінансування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок у Польщі до 2006 р. помітною була тенденція до зростання питомої ваги коштів, які надходять з інших джерел, проте у 2009 р. відбулося зниження цього показника.

Загалом, беручи до уваги динаміку структури джерел фінансування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок у Польщі в 1995–2010 рр., варто виокремити зменшення коштів державного бюджету та підвищення частки іноземного інвестуван-

ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

ня у цій сфері. Отже, можемо констатувати згортання участі держави у фінансуванні зазначеної сфері діяльності при одночасному підвищенні її інвестиційної привабливості для закордонних вкладників.

У Польщі дослідницька діяльність охоплює три типи досліджень:

- фундаментальні дослідження, тобто дослідження, які мають експериментальний характер;
- прикладні дослідження, пов'язані з пошуком конкретних інноваційних помислів з метою практичного їх використання;
- розробки, які передбачають використання відомих знань.

Структура фінансування наукових досліджень та розробок у Польщі в 1995–2009 рр. відображена на рис. 3. Аналіз свідчить, що у структурі фінансування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок у Польщі

в 1995–2009 рр. помітні певні зміни. Зокрема, співвідношення питомої ваги коштів, спрямованих на фінансування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок у Польщі протягом аналізованого періоду, суттєво не змінилися. Проте протягом останніх трьох років помічено зростання питомої ваги коштів, призначених на фінансування розробок, що передбачають використання відомих знань. При цьому найбільше зростання відбулося у 2009 р., – майже на 6% порівняно з 1995 р. (див. рис. 3).

У результаті здійсненого дослідження показано низький рівень конкурентоспроможності польської науки, що спричиняється низьким рівнем витрат на фінансування наукових досліджень. Зазначимо, що характерною є домінування бюджетного фінансування при недостатній активності у фінансуванні наукової діяльності при-

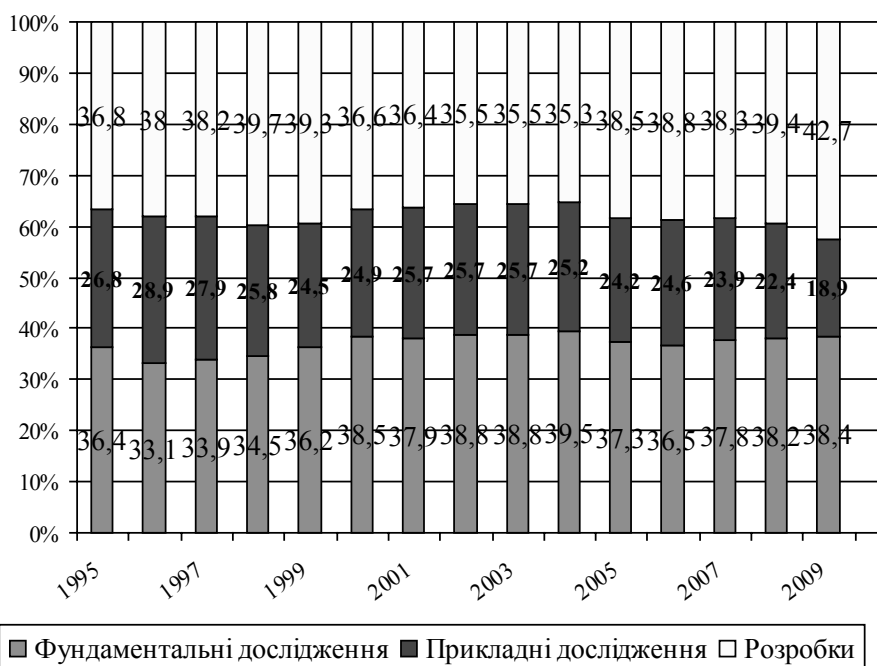

Рис. 3. Динаміка фінансування фундаментальних, прикладних досліджень і розробок у Польщі в 1995–2009 рр.*

* Складено на основі [4, 84; 5, 262; 6, 272; 7, 279; 8, 285; 9, 271; 10, 278; 11, 284; 12, 292; 13, 287; 14, 285; 15, 292; 16, 294].

ватним сектором. Крім цього, встановлено нераціональну структуру фінансування, що здійснюється за рахунок бюджетних коштів.

При моніторингу фінансування наукових досліджень і розробок важливе значення має оцінка динаміки цих витрат у сфері інноваційної діяльності. У Польщі витрати на інноваційну діяльність підприємств охоплюють витрати на:

- дослідження і розробки, пов'язані з продуктовими та процесовими інноваціями;
- придбання і монтаж нових машин та обладнання;
- придбання технології (документації і прав);

- маркетинг нових і покращених наявних продуктів.

Необхідно зазначити, що витрати на дослідження і розробки є одним із основних джерел появи базових інновацій, які дають змогу суттєво підвищувати конкурентоспроможність продукції на глобальному ринку. Структура коштів, призначених на фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств Польщі в 1995–2009 рр., відображена на рис. 4.

Дані рис. 4 засвідчили, що протягом семи років найбільше коштів було вкладено в придбання нових машин, технічних засобів і транспортування.

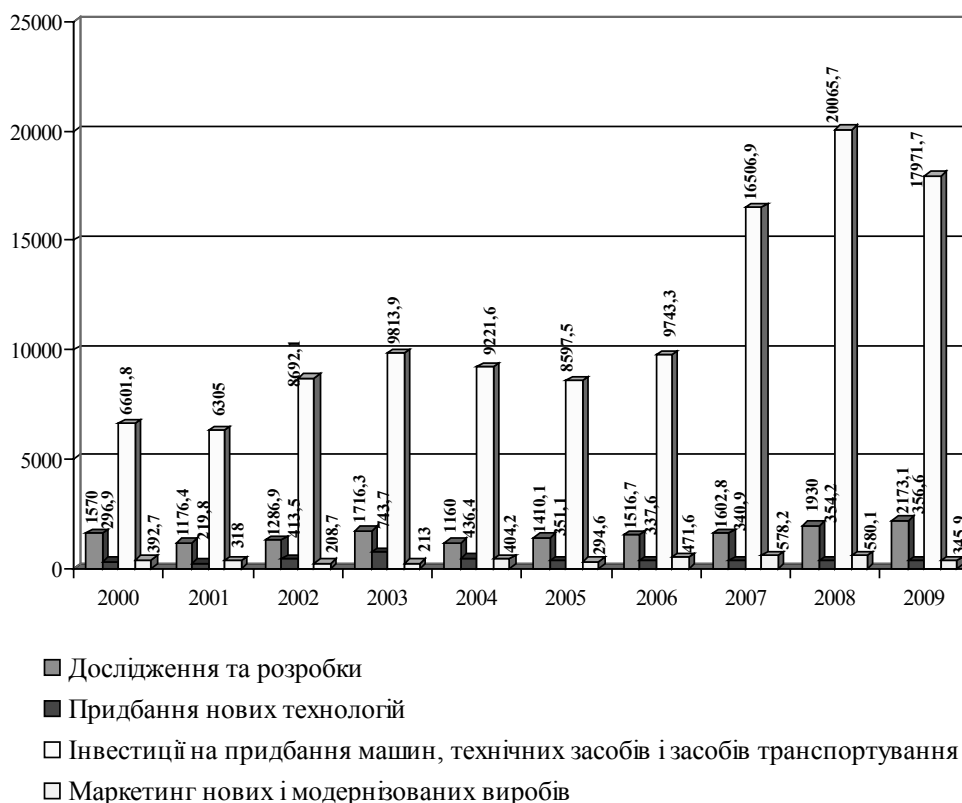

Рис. 4. Динаміка фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств Польщі в 2000–2009 рр.*

* Складено на основі [1, 30; 4, 85; 19; 425; 20, 426].

Це свідчить про те, що інноваційна діяльність у розумінні польських підприємців – це придбання готових машин і засобів. Сума інвестицій на придбання машин, технічних засобів та засобів транспортування була найвищою у 2003 р. – 9813,9 млн. злотих, найнижчою у 2001 р. – 6305 млн. злотих. У 2004 р. помітним є зменшення інвестицій у цю сферу на 592,3 млн. злотих або на 6% порівняно з 2003 р. У 2005 р. інвестиції продовжували зростати. Сума коштів, призначених на придбання машин і засобів, зменшилася на 624,1 млн. злотих або на 6,8% порівняно з 2004 р. У 2008 р. сума даних інвестицій знову зросла більш, ніж утричі порівняно з 2000 р., проте у 2009 р. цей показник незначно (у 1,1 рази) зменшився порівняно з попереднім роком [3, 20]. Позитивним моментом можна вважати збільшення в 1,1 рази порівняно з попереднім роком коштів, призначених на фінансування досліджень і розробок. Загалом, протягом 2000–2009 рр. суттєво активізувалася інвестиційна діяльність польських підприємств, що забезпечило швидке оновлення технічно-технологічної бази підприємств. Цей крок дав змогу забезпечити конкурентоспроможність польських підприємств і їхніх товарів на світовому ринку. На перспективу важливим є підвищення рівня конкурентоспроможності продукції, що найдоцільніше робити шляхом збільшення суми інвестицій як на дослідження та розробки, так і на придбання нових технологій.

Протягом аналізованого періоду помітним є зростання суми витрат на маркетинг нових і модернізованих виробів. Так, у 2004 р. вона зросла на 191,2 млн. злотих або майже на 90% порівняно з 2003 р.; у 2006 р. сума витрат на маркетинг зросла на 177 млн. злотих або на 60% порівняно з 2005 р.; у 2009 р. знизилася на 234,2 млн. злотих або на 40% порівняно з 2008 р. [3, 20; 1, 308].

Найменше інноваційних коштів вкладено в придбання документації і ліцензій нових технологій. Протягом аналізованого періоду зниження фінансування даної сфери зафіксовано у 2001 р. – на 77,1 млн. злотих, що більше на 26% порівняно з 2000 р., та у 2004 р., коли зменшення суми інвестицій у цю сферу склало 298,3 млн. злотих, або більше, ніж на 40% порівняно з 2003 р. Крім того, позитивна динаміка була помічена – у 2002 р., коли сума вкладених коштів у придбання документації та ліцензій зросла на 193,7 млн. злотих або більш ніж на 88%. У 2003 р. зростання становила 321,2 млн. злотих або майже 78% порівняно з 2002 р. У 2005–2006 рр. темпи дещо сповільнилися. Так, з 2005 р. до 2009 р. помітною є стабільна тенденція до несуттєвого щорічного зростання цього показника. Проте вже у 2009–2010 рр. зменшилася кількість підприємств, які закуповували або продавали нові технології, зменшилася і кількість підприємств, які купували результати наукових досліджень у Польщі та країнах ЄС. Водночас позитивним моментом можна вважати збільшення майже на третину кількості підприємств, які продавали результати наукових досліджень за межі Польщі, а саме в країни ЄС, що свідчить про підвищення конкурентоспроможності польської науки у європейських країнах.

Отже, аналізуючи витрати на інноваційну діяльність, зауважимо, що активнішими в інноваційній діяльності були приватні підприємства. Зокрема, фінансування витрат на інноваційну діяльність у приватному секторі перевищувало 70%, у секторі послуг – понад 80% від загальної суми витрат на фінансування інноваційної діяльності [3, 19]. Принагідно зацентруємо увагу на тому, що активнішими тут були великі підприємства з чисельністю працюючих понад 499 осіб. Основним джерелом фінансування інноваційних витрат були власні кошти підпри-

емств, питома вага яких у промисловому секторі становила понад 60%, а в секторі послуг – понад 80% [3, 19–22].

Варто зазначити, що у Польщі активною є державна підтримка інноваційної діяльності підприємств шляхом створення преференційних умов для здійснення інноваційної діяльності. Джерелами державної підтримки інноваційної діяльності підприємств у Польщі є кошти державних інституцій (центральної і місцевих органів влади) та фондів ЄС. Згідно зі статистичними даними у 2006–2009 рр. 21,5% інноваційно активних підприємств у промисловому секторі отримали фінансову підтримку даного виду, у секторі послуг її одержав кожен десятий заклад. Крім того, підтримкою від державних інституцій скористалися понад 10% промислових підприємств та понад 4% закладів сфери послуг. Фінансовою підтримкою з фондів ЄС мали можливість скористатися майже 155 підприємств промислового сектору та понад 6% закладів сфери послуг [3, 20–22].

Отже, перспективи підвищення конкурентоспроможності польської економіки пов'язані з визначенням нових конкурентних переваг, до яких належать освіта, інноваційність, підприємництво, креативність та ефективність державної політики. Для побудови конкурентоспроможної економіки до 2020 р., за прогнозами вчених-практиків, доцільно систематично щорічно підвищувати зростання витрат із державного бюджету на наукові дослідження на 15% порівняно з попереднім роком [2, 71]. Запропонована модель передбачає стабільне щорічне зростання ВВП на 3,5%, не враховуючи інфляції. Крім того, модель передбачає, що у 2015–2020 рр. буде забезпечено щорічне 20%-ве зростання коштів із фондів ЄС порівняно з 2010–2013 рр. та зростання питомої ваги приватних коштів на фінансування наукових досліджень до рівня 0,5% ВВП [2, 71].

На підставі здійсненої діагностики фінансування наукових досліджень та інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, а також беручи до уваги розроблену Стратегію розвитку Республіки Польща до 2030 р., визначимо цілі, які сприятимуть інноваційному розвитку економіки країни:

- підвищення інноваційності підприємств;
- підвищення конкурентоспроможності польської науки;
- збільшення ролі науки в забезпеченні інноваційного розвитку країни;
- підвищення рівня застосування інформаційних та комунікаційних технологій в економіці.

Для досягнення поставлених цілей стратегією передбачено протягом 2011–2020 рр. здійснити новелізацію системи освіти шляхом розвитку подальших здібностей до самонавчання і гарантії стабільності фінансування системи освіти. Особлива увага приділена створенню середовища для розвитку індивідуальної креативності громадян шляхом підвищення ефективності навчання та формування інноваційної культури, які забезпечать виникнення креативних галузей. Великі перспективи переходу до інноваційної моделі розвитку в Польщі пов'язані з широким використанням у всіх галузях інформаційно-комунікаційних технологій, розширенням доступу населення до інтернет-ресурсів і розвитком нових форм зв'язку між секторами науки та бізнесу.

Підсумовуючи, зазначимо, що модернізація польської економіки пов'язана з підвищенням конкурентоспроможності вітчизняної науки, ґрунтується на пришвидшенні комерціалізації результатів наукових досліджень та передбачає підвищення ефективності інноваційних проектів, збільшення питомої ваги інноваційних продуктів в експорті країни, стимулювання розвитку

інноваційного середовища, індивідуальної креативності та визначення фінансових механізмів підтримки інноваційних прагнень.

Література

1. Baruk J. Zarządzanie wiedzą i innowacjami / Jerzy Baruk. – Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2006. – 407 s.
2. Boni M. Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności. [Електронний ресурс] / Michał Boni // Edukacja, nauka i rynek prasy: (Presa Rady Ministrów). – (28 marca 2011). – Режим доступу: http://pkpplewiatan.pl/opinie/aktualnosci/2011/1/_files/2011_04/Rynek_pracy_-_MB_-_AKtywizacja_Zawodowa.pdf
3. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2006-2009: [Електронний ресурс]: Informacje i opracowania statystyczne / Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Szczecinie / Magdalena Orczykowska, Joanna Piotrowska, Magdalena Wegner, Marta Zelińska. – Warszawa, 2010. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/nauka_teknika_PLK_HTML.htm
4. Jasiński A. Innowacje i transfer techniki w procesie transformacji / Andrzej H. Jasiński. – Warszawa: Centrum Doradztwa i Informatyki Difin sp., 2006. – 262 s.
5. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2000. pdf [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2000. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
6. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2001. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2001. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
7. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2002. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2002. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
8. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2003. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2003. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
9. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2004. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2004. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
10. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2005. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2005. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
11. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2006. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2006. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
12. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2007. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2007. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
13. Mały Rocznik Statystyczny Polski 2008. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2008. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive

14. *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2009*. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2009. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
15. *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2010*. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2010. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
16. *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2011*. pdf. [Електронний ресурс]: / Główny Urząd Statystyczny Polski; redaktor główny Halina Dmochowska. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2011. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm?action=show_archive
17. *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013: (Narodowe strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mswia.gov.pl/download.php?s=62&id=320>
18. Żylicz M. *Nauka czyni wolnym* [Електронний ресурс] / Macie Żylicz // *Newsweek.pl*. – 9.10.2010r. – Режим доступу: <http://www.newsweek.pl/artykuly/sekcje/dodatek-kariera-w-nauce/nauka-czyni-wolnym,66013,1>
19. *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej / Przewodniczący prezydent Józef Oleński*. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2007. – 902 s. – (ROK LXVII Warszawa).
20. *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej* [Електронний ресурс] / Przewodniczący prezydent Józef Oleński. – Warszawa: Zakład wydawnictw statystycznych, 2011. – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_rs_rocznik_statystyczny_rp_2010.pdf (Rok LXX).